

บทบรรณาธิการ

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัฏจักรตั้งแต่การก่อกำเนิด (emergence) การดำรงอยู่ (existence) การเปลี่ยนแปลงและพัฒนา (change and development) จนถึงการแตกดับ (extinction) เช่นเดียวกับปรากฏการณ์ทางการเมือง สังคม-วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ลักษณะของวัฏจักรดังกล่าวนี้อยู่ในระนาบที่ต่อเนื่องกัน (continuum) ในทางการเมืองจะมีระนาบตั้งแต่เผด็จการเบ็ดเสร็จ (Totalitarianism) ไปจนถึงเสรีประชาธิปไตยที่มีสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ และสุดท้ายคือที่ระบอบอนาธิปไตย (Anarchy) ลักษณะเศรษฐกิจอาจจะเริ่มต้นที่ระบบผูกขาดรายเดี่ยว ระบบสังคมนิยม รัฐสวัสดิการ ไปจนถึงระบบการแข่งขันเสรีอย่างสมบูรณ์ ในด้านสังคมอาจเริ่มต้นระนาบที่สังคมดั้งเดิม (primitive society) ไปจนถึงระบบสังคมที่มีความสลับซับซ้อนและหลากหลาย (modern society) ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าล้ำยุค สังคมแต่ละแห่งจะเคลื่อนอยู่ในระนาบดังกล่าวแล้วแต่วิวัฒนาการหรือพัฒนาการของสังคมนั้น ดังจะพบว่าในโลกนี้ยังมีชนชาติหรือเผ่าพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในถ้ำหรือตามป่าเขา เกะแก่ง ดำรงชีวิตตามวิถีดั้งเดิมของตนเองดังที่ถูกเรียกขานว่า กลุ่มคนชายขอบ (Marginality) ในขณะที่สังคมบางแห่งอยู่ในเขตเมืองหรือมหานคร (great metropolitan) ที่เต็มไปด้วยตึกระฟ้า มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เกิดจากเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ทันสมัยยิ่งกว่าที่มนุษย์เคยจินตนาการไว้

ในวารสารฉบับนี้ มีบทความวิชาการและบทความวิจัยที่ได้นำเสนอแง่มุมที่หลากหลาย ในด้านการเมือง สังคม ศาสนา เศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ศ.ดร.สมบัติ อังรังธัญวงศ์ ได้นำเสนอระนาบของการศึกษาเรื่องการเมืองจากวิชาการเชิงเดี่ยว (single disciplinary) ไปสู่สหวิทยาการ (Interdisciplinary) การวิจัยสหวิทยาการ (Interdisciplinary research) และสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา (Interdisciplinary development) เพื่อเป็นเครื่องมือในการอธิบายและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมืองในมิติและมุมมองต่างๆ ดร.อมร วาณิชวิวัฒน์ เสนอเรื่องการเมืองเผชิญหน้ากับอิทธิพลของจักรวรรดินิยมตะวันตก ที่พยายามรุกรานและครอบงำอธิปไตยของชาติไทยในยุคสมบูรณาญาสิทธิราชจากกรณี

เหตุการณ์ ร.ศ. 112 และกุศโลบายของพระมหากษัตริย์ในแต่ละรัชสมัยในการรักษาอธิปไตยของไทยให้รอดพ้นจากเหล่าจักรวรรดินิยม ผศ.สิทธิกร ศักดิ์แสง เสนอผลการศึกษาเรื่องการให้สิทธิประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายในประเทศที่เป็นต้นแบบของระบบเสรีประชาธิปไตย 3 ประเทศว่า ประชาชนสามารถเสนอร่างกฎหมายให้สภาพิจารณาได้ เมื่อสภาพิจารณาแล้วเสร็จก็ให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายโดยการออกเสียงลงประชามติ ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยนอกเหนือจากการเมืองในระบบตัวแทน สำหรับ ธิวาลดี บุรีกุลและคณะ นำเสนอผลการประเมินการดำเนินงานของรัฐสภาตามเกณฑ์และตัวชี้วัดของสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union- IPU) ซึ่งประกอบด้วย การเป็นตัวแทนประชาชน การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร การทำหน้าที่นิติบัญญัติ ความโปร่งใสและการเข้าถึงได้ ความสำนึกรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในนโยบายต่างประเทศ ในส่วนของการปกครองระดับท้องถิ่น จีรพงษ์ พัฒนประดิษฐ์ ได้นำเสนอยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนท้องถิ่นของกรมการชุมชนเทศบาลเมืองหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ไว้หลายประการ ทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เพื่อสร้างแกนนำที่มีคุณภาพ การจัดสื่อประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ การเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารทางการเมือง การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนในสถานศึกษา การสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดให้กับประชาชน การจัดตั้งชมรมติดตามตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาล เป็นต้น

ผศ.ดร.นิรันดร์ พันทรกิจ ได้วิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมด้านความเชื่อหรือทัศนคติทางศาสนาว่าอยู่บนระนาบของวิวัฒนาการ 3 แบบตั้งแต่แนวคิดหรือท่าทีแบบ Religious exclusivism ที่เชื่อว่า แม้จะมีศาสนาในโลกจำนวนมาก แต่มีศาสนาเดียวหรือความเชื่อเดียวที่ถูกต้อง ส่วนคำสอนของศาสนาอื่นไม่ถูกต้อง ไม่ใช่สิ่งจรรยา แนวคิดหรือทัศนคติแบบ Religious inclusivism ที่เห็นว่าในโลกนี้มีหลายศาสนา ทุกศาสนาก็มีความเชื่อที่ถูกต้องเหมือนกัน คือมีใจกว้างยอมรับศาสนาอื่น ๆ แต่ก็ยังเชื่อว่าลัทธิหรือศาสนาของตนเป็นคำสอนที่ถูกต้องที่สุด เป็นความจริงสูงสุด จนไปถึงแนวคิดหรือทัศนคติแบบพหุนิยม (Pluralism) ที่เห็นว่าในความเป็นจริงของสังคมนั้น ย่อมมีความแตกต่างหลากหลายของความเชื่อทางศาสนา

แต่ละศาสนาก็มีวิถีแห่งการปฏิบัติและการใช้ชีวิตของผู้คนที่มีคุณค่า มีประโยชน์ ที่จะนำไปสู่ความสุขหรือสัจธรรมได้ และยังได้เสนอวิธีการหรือความพยายามสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนา เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ส่วนอีกสองบทความได้นำเสนอระนาบของความหลากหลายด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวโดย ผศ.ดร.ธรรณ จ้างานาวาสวัสดิ์และคณะ ได้เสนอผลการวิจัยการจัดทำแหล่งท่องเที่ยวใต้ทะเลเพื่อกิจกรรมการดำน้ำลึก โดยศึกษาเทคนิควิธีการในการจัดตั้งเรือหลวงสัตกุฑซึ่งถูกจัดวางที่บริเวณทิศตะวันตกของเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ศึกษาการใช้ประโยชน์ ศึกษากลุ่มสัตว์เกาะติด เช่น ปะการัง และปลาชนิดต่างๆ และจัดทำข้อเสนอในการนำเรือมาจัดทำเป็นแหล่งดำน้ำลึก เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยวต่อไป อรทัย จันทโรและคณะ ได้นำเสนอผลการวิจัยพฤติกรรม การเลือกใช้บริการสปาของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรม การเลือกใช้บริการสปาของนักท่องเที่ยว และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรม การเลือกใช้บริการสปาของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งปัญหา และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับเรื่องนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบริการสปาต่อไป

นอกจากนี้ มีบทความวิจัยอีก 2 เรื่องที่ต้องการหาคำตอบในการพัฒนางานการศึกษา ได้แก่ งานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 โดย รัตนา นาคมุสิกและคณะ และการพัฒนาแผนกลยุทธ์ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครในเขตภาคใต้ โดย สุริยะ แซ่มศรีรัตน์และคณะ ที่นำเสนอปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และการจัดทำแผนกลยุทธ์ว่าจะส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างไร

อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางสังคม นอกจากจะมี ความหลากหลาย (diversity) แล้ว ยังมีลักษณะที่เป็นพลวัต (dynamic) และมีผลกระทบต่อกันหรือต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน (interdependency) ข้อค้นพบต่าง ๆ ที่นำเสนอไว้ในวารสารฉบับนี้ คงไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ตายตัว แต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยที่มากระทบ และนั่นคือเหตุผลที่ว่าทำไมแวดวงวิชาการจึงต้องมีการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้รู้เท่าทันกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นและมีผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์และสังคม เพื่อให้สามารถ

อธิบาย ทำนาย และควบคุมปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดทำวารสารวิชาการจึงเป็นเวทีสำหรับติดตามและเผยแพร่ข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ปรากฏด้วยเหตุผลดังกล่าวตามเจตนารมณ์ของกองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ